

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **Ing. V. Š., nar. x**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, č. j. x,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, č. j. x, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou osobně dne 20. 9. 2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, č. j. x (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná v reakci na jeho námitky změnila své původně zamítavé rozhodnutí ze dne 28. 6. 2011, č. j. x (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že

žalobci podle § 74a odst. 2 a § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 332/2014 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) přiznala ode dne 30. 5. 2011 starobní důchod ve výši 11 698 Kč a dále stanovila podle příslušných nařízení vlády a vyhlášek Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) valorizované výše důchodu až do dne vydání napadeného rozhodnutí.

2. V napadeném rozhodnutí žalovaná dospěla k závěru, že žalobce získal dobu pojištění v rozsahu 10 roků a 362 dnů na základě zaměstnání zařazeného v kategorii I. A (provozní inženýr – asistent), dále v rozsahu 9 roků a 16 dnů na základě zaměstnání zařazených v kategorii I. AA (revírník, krátce též jako vzorkař) a konečně též v rozsahu 243 dnů na základě zaměstnání zařazeného v kategorii I. C (samostatný technolog). Byť žalobce nebyl zaměstnán v uranových dolech, nýbrž v rudných dolech (převážnou dobu v dole Vrančice), žalovaná vyšla z výkladu zastávaného v rámci metodického vedení Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), podle nějž se pro účely ustanovení § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění za „uranový důl“ považuje i důl, v němž byl vliv ionizujícího záření srovnatelný s vlivem tohoto záření v dole s těžbou nerostu obsahujícího uran, byla-li pro takový důl byla v důsledku vlivu ionizujícího záření stanovena nejvyšší přípustná expozice ve výši 2 100 směn, a to aniž by bylo rozhodné, do jaké organizační nebo resortní struktury takový důl spadal. Podle MPSV tak není rozhodné, zda zdrojem záření je uran, radon či jiný radioaktivní prvek nebo izotop, nýbrž samotné riziko ionizujícího záření při činnosti spočívající v „těžbě, průzkumu nebo zpracování“. MPSV tak z hlediska ustanovení § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění nepovažuje za významné ani to, zda šlo o zaměstnání zařazené do kategorie I. A nebo I. AA, z uvedeného výkladu je však vyloučeno zaměstnání kategorie I. C. Žalovaná poukázala na skutečnost, že pro důl Vrančice byla hlavním hygienikem z důvodu ionizujícího záření snížena nejvyšší přípustná expozice na 2 100 směn, a dovodila tak, že žalobce získal alespoň 10 let zaměstnání v I. pracovní kategorii pro nárok na snížení důchodového věku podle § 74 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Současně však konstatovala, že žalobci nevznikl nárok na stanovení procentní výměry podle ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění, neboť potřebnou dobu 10 let nezískal pouze ze zaměstnání kategorie I. AA v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí.
3. Žalobce v žalobě poukázal na to, že předchozí tři rozhodnutí žalované byla k jeho žalobě opakovaně rušena rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2012, č. j. 43 Ad 4/2011-20, ze dne 1. 12. 2014, č. j. 43 Ad 66/2013-41, a ze dne 5. 1. 2017, č. j. 43 Ad 81/2015-48, přičemž žalovaná v případě prvního z jmenovaných rozsudků neuspěla ani s kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) zamítl rozsudkem ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 33/2012-54. Žalovaná se sice podle něj snaží v napadeném rozhodnutí přiblížit požadavkům, které na ni zmíněné rozsudky správních soudů kladou, přesto se však při hodnocení provedených důkazů od požadavků soudu odchyluje, v důsledku čehož opět dochází k mylnému závěru, že převážnou část doby měl žalobce odpracovat v pracovní kategorii I. A, ačkoliv žalobce prokázal, že jeho práce spadá do kategorie I. AA. Žalobce jako sporná vymezil období srpna 1980 a roky 1981-1983 a ve svých žalobních bodech detailně komentuje provedené dokazování, kritizuje jeho zhodnocení ze strany žalované, nedostatečnost provedeného dokazování i nepřesnosti vzniklé sčítáním pracovních dnů a směn bez přihlédnutí k souvisejícím náhradním dobám.
4. Žalovaná naproti tomu v rozsáhlém vyjádření trvá na svém rozhodnutí, opakuje a detailněji rozvádí hodnocení provedených důkazů, včetně reakce na žalobní argumentaci, a

vysvětluje, proč dospěla k závěru, že zaměstnání žalobce ve sporných obdobích odpovídalo kategorii I. A, a proč má za to, že žalobcova tvrzení se nepodařilo prokázat.

5. Žalobce výslovně souhlasil s projednáním věci bez nařízení jednání, žalovaná se k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřila, její souhlas se proto předpokládá. Soud proto, poté co ověřil včasnost žaloby a splnění dalších procesních podmínek, ve věci rozhodl, neboť neshledal potřebu ve věci nařizovat jednání (např. z důvodu provádění dalšího dokazování). Žalobu přitom soud shledal důvodnou.
6. Pro rozhodnutí soudu však nebyla významná skutková posouzení, o něž je v dané věci hlavně veden spor, nýbrž právní posouzení, na základě něž žalovaná měla ze zjištěných skutečností učinit závěry. Byť právní posouzení žalobce v podané žalobě detailněji nenapadá a věnuje skutkové rovině a v souvislosti s ní otázce, zda jeho zaměstnání ve sporných obdobích měla být zařazena do kategorie I. A nebo I. AA, toto právní posouzení nelze v souladu se zásadou *iura novit curia* ponechat stranou, neboť v první řadě je třeba vždy vyřešit otázku, které ze skutkových okolností jsou pro posouzení věci významné, a teprve v návaznosti na to se věnovat správnosti zjištěného skutkového stavu z hlediska relevantních skutečností. Bylo by totiž absurdní, aby soud posuzoval řádnost provedeného dokazování a správnost z něj dovozených skutkových závěrů k otázkám, které z hlediska platné právní úpravy relevantní vůbec nejsou.
7. V tomto směru je ze žaloby patrné (byť jen implicitně), že se žalobce s napadeným rozhodnutím neztotožňuje proto, že jeho starobní důchod nebyl vypočten postupem podle ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná a v návaznosti na to i žalobce vycházejí z přesvědčení, že z hlediska rozhodného ustanovení je podstatné, zda žalobce získal dobu pojištění v trvání 10 let na základě zaměstnání v I. AA pracovní kategorii, a právě proto je veden spor o kategorizaci pracovního zařazení žalobce ve sporných obdobích. Toto právní posouzení sloužící jako premisa pro závěry žalované však není správné.
8. Podle § 74a zákona o důchodovém pojištění činí u pojištěnců, kteří vykonávali před 1. lednem 1993 aspoň po dobu 10 let zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo podle předpisů účinných před 1. lednem 1969 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, důchodový věk 50 let, pokud tito pojištěnci nastoupili do zaměstnání v uranovém průmyslu na pracovištích s rizikem ionizujícího záření před 1. lednem 1969 a věku 50 let dosáhli po 30. červnu 2006 (odst. 1). U pojištěnců, kteří vykonávali před 1. lednem 1993 aspoň po dobu 10 let zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, činí důchodový věk 55 let, pokud tohoto věku dosáhli po 30. červnu 2006 a nesplňují podmínky uvedené v odstavci 1. Za zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy se pro účely věty první nepovažuje zaměstnání v hornictví vykonávané pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v povrchových dolech (lomech) na radioaktivní suroviny (odst. 2).
9. Podle § 76a zákona o důchodovém pojištění se procentní výměra starobního důchodu, který je přiznáván po 30. červnu 2006 pojištěncům, jejichž důchodový věk byl stanoven podle § 74a odst. 1 nebo § 76 odst. 1, a pojištěncům, kteří vykonávali před 1. lednem 1993 aspoň po dobu 15 let zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných

dolech (popřípadě 10 let, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech), které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, zvyšuje ode dne přiznání tohoto důchodu podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává tento důchod. Zvýšení podle věty první však spolu s procentní výměrou důchodu nesmí přesáhnout nejvyšší výměru, která se stanoví tak, že nejvyšší částka výše důchodu podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, se zvýší podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává starobní důchod. Zvýšení podle věty první a druhé se stanoví tak, jako kdyby starobní důchod byl přiznán ke dni 31. prosince 1995.

10. Výkladem ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění se již zabýval NSS v rozsudku ze dne 10. 6. 2015, č. j. 6 Ads 179/2014-46, a dospěl přitom k odlišným závěrům, než ze kterých vychází napadené rozhodnutí. NSS dospěl k závěru, že novela zákona o důchodovém pojištění, provedená zákonem č. 264/2006 Sb., v novém ustanovení § 76a zmírnila požadavky pro přiznání zvýšení procentní výměry starobních důchodů pro zaměstnance v hornictví. Dle zákona o důchodovém pojištění ve znění po 30. 6. 2006 podle NSS „*již není pro možnost přiznání zde uvedeného zvýšení rozhodující zařazení zaměstnání do I. AA či I. A kategorie, ale toliko, aby šlo o zaměstnání, které bylo podle předpisů účinných před 1. 1. 1993 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let. Jelikož stěžovateli byl přiznán starobní důchod dle § 74a odst. 2 [zákona o důchodovém pojištění] při dosažení věku 55 let, je v jeho případě tato podmínka naplněna. (...) zařazení do jeho zaměstnání do kategorií I. A a I. AA (...) by však bylo rozhodné jen pro případné stanovení (snížení) věkové hranice pro odchod do důchodu pod 55 let, což není předmětem sporu, který se týká již jen výše stěžovateli přiznaného důchodu.*“
11. K tomu lze dodat, že znění ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění se ode dne 1. 7. 2006, kdy nabylo účinnosti, nezměnilo, právní posouzení zastávané NSS se proto musí uplatnit i v případě žalobce. Odlišnost mezi případem žalobce a případem stěžovatele posuzovaným NSS v citovaném rozsudku daná tím, že stěžovatel pracoval v uranových dolech, zatímco žalobce v rudných dolech v prostředí zatíženém ionizujícím zářením z přítomného radonu v míře, která vedla ke snížení nejvyšší přípustné expozice na úroveň shodou s doly uranovými (tj. 2 100 směn), také není významná. Jestliže správní orgán přijal v rámci metodiky správní praxe, která vykládá právní předpis ve prospěch žadatele o dávku důchodového pojištění a která navíc odpovídá účelu a smyslu vykládané právní normy (tak jak v souvislosti s důchodovými nároky horníků ostatně vyžaduje i Ústavní soud, jak plyne z jeho nálezu ze dne 15. 9. 2015, č. j. III. ÚS 1015/13), není důvodu, aby takový výklad, resp. takovou správní praxi nerespektoval i správní soud. Pokud přitom MPSV ve svém metodickém pokynu výslovně zmiňovalo jen ustanovení § 74a zákona o důchodovém pojištění, soud má za to, že jde spíše o důsledek znění dotazu žalované, který v dané věci směřoval výhradně k posouzení výkladových možností tohoto ustanovení. Nelze přitom přehlédnout, že zvýhodnění osob, které vykonávaly zaměstnání v těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, snížením důchodového věku v obou odstavcích ustanovení § 74a zákona o důchodovém pojištění i zvýhodnění horníků v uranových dolech odlišným způsobem výpočtu procentní výměry starobního důchodu v ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění jsou motivována shodně – snahou zvýhodnit osoby, které byly při svém zaměstnání po delší dobu vystaveny účinkům ionizujícího záření. Výklad MPSV

respektující účel daných ustanovení tak nutně musí dopadat i na ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění.

12. S ohledem na výklad přijatý NSS tedy soudu nezbyvá než konstatovat, že pro možnost uplatnění ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění i v případě žalobce postačovalo, jestliže odpracoval v prostředí srovnatelném s uranovými doly alespoň 10 let v zaměstnáních zařazených v I. kategorii, s nimiž zákon spojuje nárok na starobní důchod při dosažení věku 55 let, aniž by bylo důvodné rozlišovat, zda se jednalo o kategorii I. A či I. AA. Napadené rozhodnutí přitom vychází z toho, že žalobce odpracoval v kategoriích I. A a I. AA v součtu celkem 20 roků a 13 dnů, žalobci dokonce právě na základě § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění přiznává starobní důchod od dosažení věku 55 let. Za daných okolností tedy měl být žalobci tento starobní důchod vypočten postupem podle § 76a zákona o důchodovém pojištění. Pokud se tak nestalo, napadené rozhodnutí je v rozporu se závěry přijatými ve srovnatelné věci NSS k ustanovení § 76a zákona o důchodovém pojištění, a tedy nezákonné.
13. S ohledem na zjištěnou nezákonnost proto soud napadené rozhodnutí zrušil, aniž by bylo zapotřebí se blíže zabírat tím, zda získané doby zaměstnání měly být hodnoceny v kategorii I. A nebo I. AA (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Shora nastíněným právním názorem soudu bude žalovaná v dalším řízení vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady v řízení nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. ledna 2018

Mgr. Ing. Petr Šuránek v. r.
samosoudce

